

Enskild motion

Motion till riksdagen 2017/18:1257

av **Finn Bengtsson (M)**

Medicinska åldersbedömningar på felaktig grund

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att analysera om dagens teknik för att göra medicinska åldersbedömningar sker på för svag, eller rent av felaktig, grund och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Medicinska åldersbedömningar av asylsökande har sedan mars 2017 införts av regeringen efter en rekommendation av metod från Socialstyrelsen (SoS) utförs av röntgen- och tandläkare som undersöker knäleder respektive tänder och sedan skickar bedömningen av detta vidare till Rättsmedicinalverket (RMV) för ställningstagande.

Många högt vetenskapligt meriterade rättsläkare, som är anställda inom RMV, har flaggat för att den använda metoden är så osäker att den ur rättssäkerhetssynpunkt kan vara förkastlig. Om detta visar sig stämma, kan Sverige bryta mot såväl nationella lagar till skydd för barn liksom mot internationella konventioner på området som syftar till att stärka barns rättigheter.

Det vetenskapliga underlaget för magnetkameraundersökning av knäleden i åldersbestämmande syfte förefaller mycket svagt. Rekommendationen för metoden från SoS bygger på två studier där endast 6 respektive 7 pojkar som är 17 år har deltagit. Denna minimala numerär av försökspersoner kan knappast garantera representativa data för hela den stora gruppen av ensamkommande asylsökande barn, som dessutom kan ha ett helt annat etniskt ursprung än den undersökta gruppen. Detta senare gör att befintliga vetenskapliga data får sägas vara än mer tveksamma som underlag för en rättslig prövning för att fastställa ålder på en människa som uppger sig vara under 18 år, det vill säga ett barn.

Socialstyrelsen har i sin rapport hävdat att knäleden mognar betydligt senare än tänderna, men RMV:s siffror ger snarast motsatt besked – att knäleden mognar tidigare än tänderna. En annan faktor som kan ha betydelse för bedömningens trovärdighet

bygger på om de röntgenläkare som ska göra åldersanalysen lärt sig tolka bilderna med assistans av de forskare som tagit fram kunskapen, eller om de blott och bart gjort det själva enbart efter att ha läst sig till skalan som redogörs för i artiklarna. Utan direkt ledning i tolkningen av de som varit med och tagit fram resultaten finns en uppenbar risk att en systematisk felbedömning kan föreligga i RMV:s undersökningar, vilket i sig skulle utgöra grund för att påstå att en rättsosäker process idag kan föreligga, där kanske nästan vart femte barn felaktigt bedöms som vuxet enligt erfarna forskare.

Andra länder, till exempel Tyskland, har valt att göra åldersbedömningar utifrån röntgen av händer, tänder och nyckelben. Det förefaller dessutom som om tyskarna har betydligt mer erfarenhet av detta än svenskarna, så varför denna diskrepans i val av radiologiska metoder?

Det finns också forskare på området som är starkt kritiska till enbart en strikt kronologisk ålder för att fastställa om man är ett barn eller vuxen. Vad är skillnaden mellan 17 år och 364 dagar gammal och 17 år och 365 dagar gammal, det vill säga i det förra fallet är man barn för att nästa dag vara vuxen. Dessa forskare anser att en mognadsbedömning vid sidan av den kronologiska åldern bör finnas med när man ska skatta om en person är att betrakta som ett barn eller en vuxen individ. Jag tycker onekligen det ligger något sunt i ett sådant resonemang.

Jag yrkar därför på att en omvärdering av åldersbestämningsmetod i Sverige skyndsamt utreds och att riksdagen med bifall till denna motion tillkännager detta för regeringen.

Finn Bengtsson (M)